

Borbély, Szabados és Paul Bley

2005. október 6. - Kinczel Dániel - Fidelio - Hozzászólás

Olyan jól rimel ez a három név, hogy akár egy rap-banda bemutatkozó rigmusa is lehetne. S miként a rapperek free style összejövetelein, természetesen a Mol Jazz Fesztivál Budapest szeptember 18-i záróhangversenyén is az improvizáció volt a főszereplő. A szakma ismert hazai képviselői közül többen tették tiszteletüket Szabados György és az amerikai zongoristalegenda, Paul Bley előtt, aki Borbély Mihállyal játszott együtt. Még a jazz-kedvelők számára is szokatlan tűnhetett ez a hangverseny, a Művészetek Palotájának Fesztivál Színházába látogatók ugyanis talán maguk sem gondolták, hogy három óra szabad improvizációra váltottak jegyet.

A meghatározhatatlan stílusban zongorázó Szabados számos esszét írt az improvizáció történetéről és a 20. századi zenében játszott szerepéről. Zenéje nem érthető meg írásainak ismerete nélkül. A könnyed kikapcsolódásra vágyóknak nem ajánlanám a koncertjeit, a zene eredete és értelme után kutatóknak azonban annál inkább. Hosszú improvizációiban hatalmas zenetörténeti ismeretanyagról tett tanúbizonyosságot. Tudatosan felépített formákat érzékelhetett a figyelmes hallgató: a keretes szerkezetet, a zenei anyag fejlesztését és az improvizáció jól észlelhető kupolás ívét, melynek végéből egy rövidebb nyúlvány vezetett az előadás legmeghökkenőbb részéhez, ahol is Szabados elkurjantotta magát, majd egy minidramában bizonyította: férfi és női szerepkörökben is egyaránt megállja a helyét. Kínaira emlékeztető nyelven rövid párbeszédet rögtönzött és annak lelki háttérét hitelesen érzékeltette a zene segítségével.

Szabados György

A szünet után Paul Bley hasonló szellemiségű improvizációját és a tompa Steinway ellenére is fényes, kristálytisza zongorahangot csodálhatta meg a közönség. Különleges harmóniavilág az övé. Azt mondhatnám, hogy Paul Bley az egyetlen zongorista aki F-dúrban Fiszt játszik, és a közönség mégis élvezte azt. Keith Jarrett ugyan rengeteget merített az ősz apó játékból, igazi követői mégsem akadtak. Stílusa nem teremtett iskolát, mégis a jazztörténet legnagyobb alakjai közé tartozik. Soha nem lett olyan híres, mint kortársai közül többen, művészte azonban megkerülhetetlen az improvizatív zene szerelmeseinek.

Paul Bley

Nyitó rögtönzése fotóalbumként funkcionált. Játékában előbukkantak fiatal korának stíluselemei, melyek egytől-egyet eltűntek a fekete lyukként viselkedő, számomra megfejthetetlen materiában. Borbélynak feltehetőleg megtetszett az alkotás zárómotívuma, az képezte ugyanis az ezután sorra kerülő tárogató-improvizációjának alapdallamát. E rögtönzés messzi kalandozásokra ugyan nem hívta a hallgatóságot, Borbély azonban egy rendkívül szép délszláv „terítőt” hímzett amerikai kollégájának, talán szuvenírként, amiért a zongorista hálásabb is lehetett volna.

Az ezt követő duójáték hagyott némi kívánnivalót maga után. Bley időnként kegyetlenül elbánt a partnerével. Kétszer is faképnél hagyta Borbélyt rögtönzés közben, aki a feldobott labdáival vért izzadva próbálta „pályára” csalogatni a zongoristát. Végző kétségbeesésében aztán kénytelen volt lezárni mondanivalóját, amire végre-valahára Bley is válaszolt. Utólag ötletesnek tartom az amerikai koncepcióját, miszerint váratlan módon hosszú időre abbahagyja a zongorázást, de a koncert az örömmzenélés helyett inkább egy szigorú vizsga benyomását keltette, aminek Borbély, a közönség és az előadás látta kárát. Ez nem tett jót a hangulatnak, így az előadás végén elmaradt a hírességeknek járó „kötelező” vastaps. Persze a felsorolt negatívumok ellenére is csodálatos zenei párbeszédnek lehettek tanúi a jelenlévők. És bár tény, hogy nem igazán lehet próbálni egy kötetlen improvizációra, néhány „irányjelző tábla” biztosan segített volna elkerülni a veszélyes „útszakaszokat”.

És ne felejtjük el megemlíteni itt Gőz Lászlót, a fesztivál megálmodóját és megvalósítóját, akinek szakértelme és különleges ízlése nemcsak ennek az estének, hanem a már másodszor megrendezésre került Mol Jazz Fesztivál Budapestnek is a védjegye volt.

Kiemelt cikkeink

Klasszikus zene

A bizonytalan hosszúságú kör

2014-ben ünnepelte hetvenedik születésnapját az egyetlen Kossuth-díjas réztűvós hangszeres művész, Geiger György.
INTERJÚ

Hirdetés

Programkereső

MIT HOL
 2014.12.24 -TÓL 2014.12.31 -IG
 ingyenes

Friss cikkek

- **Az ajándék titok, a garancia Fischer Iván**
- **Barenboim alaposan helyre tett egy neveletlen nézőt**
- **Poulenc nálunk elveszett társa**
- **Elhunyt Varga László**
- **Beethoven városa nemsokára ünnepel**
- **A bizonytalan hosszúságú kör**
- **Rejtett terek**
- **Zaz – avagy ki az, mi az**
- **A Fidelióval búcsúzik Barenboim**
- **Évfordító Szalóki Ágival**

Tisztelt olvasóink!

Megváltozott fórumszabályzatunk értelmében a jövőben a cikkekkel független témák indítására nem lesz lehetőség. Megértésüket köszönjük.

A Fidelio szerkesztősége

Fórum

- **JEGY CSERE-BERE (1006)**
- **Csak a zene (2)**
- **Barátaim, nyakunkon a karácsony! (208)**
- **kotta-letöltés (606)**
- **Vicces (6340)**

Böngésszen kulcsszavak segítségével!

Kinczel Dániel

Tetszik 0

+1 0

Elküldöm

OKI Kinyomtatná? Válassza az OKI professzionális nyomtatóit!

Fidelio.hu

Facebook

Add a comment...

Comment using...

Facebook social plugin